

ДЪРЖАВНО - ПОЛИТИЧЕСКО УКРЕПВАНЕ НА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ПЪРВАТА ПОЛОВИНА НА IX ВЕК

УВОД

Десетилетията след образуването на славянобългарската държава са време на нейното вътрешно укрепване и политическо утвърждаване на Балканския полуостров. Създадена върху територии на Византия, тя била принудена да води непрекъснати войни с империята, за да осуети опитите ѝ да наложи своята хегемония над целия "варварски" свят в Европейския Югоизток. В този двубой се очертава основната мисия на ранносредновековната българска държава: да бъде защитник и обединител на южнославянските племена от българската група. България успешно дебютира и в тогавашните международни отношения чрез намесата си в арабо-византийския конфликт от 717-718 г., когато било спряно арабското проникване във вътрешността на Европа. Образувана като обединение на два различни по традициите си племенни съюза, младата държава преживяла критични моменти през втората половина на VIII в., но благодарение на усилията, които славянските племена и значителна част от прабългарите положили за българската държавна кауза, вътрешно-политическата криза и византийския военен натиск били преодолен. През първата половина на IX в. за България започва период на политически и духовен възход, продължил чак до 30-те години на X век.

ИЗВОРИ И БИБЛИОГРАФИЯ

Развитието на българската държава и външната ѝ политика са отразени в извори от византийски, западен и български произход. От византийските извори споменаване заслужават хрониките на Теофан Изповедник и патриарх Никифор, Анонимния ватикански разказ за поражението на император Никифор Геник през 811 г., съчинението "Царе" на Йосиф Генезий, "За управлението на империята" на Константин Багрянородни, енциклопедичния речник "Свидас" и др. Западните извори са представени предимно от хроники от франкски произход и от съчинението на биографа на Карл Велики - Айнхард. От българските извори основно значение продължава да има "Именник на българските ханове". Значителна е и ролята на археологическите проучвания на различни старобългарски обекти, особено на столицата Плиска. През разглеждания период голямо значение като исторически извор придобиват прабългарските надписи от различен характер, писани обикновено на гръцки език.

От историческите проучвания основно значение продължава да има капиталният труд на В. Златарски "История на българската държава през Средните векове". Важни проучвания са публикували още П. Мутафчиев, Ив. Дуйчев, Д. Ангелов, В. Гюзелев, Й. Андреев и др.

КРИЗАТА В БЪЛГАРСКАТА ДЪРЖАВА И ПРЕОДОЛЯВАНЕТО И

"Именникът на българските ханове" споменава след хан Тервел още двама ханове от Аспаруховия род Дуло: един неизвестен по име наследник на хан Тервел и хан Севар. След него на българския престол се възкачил хан Кормисош (739 - 756 г.), който произхождал от рода Укил (или Вокил). Поради неясните сведения на изворите годините на управление на ханове след отстраняването на рода Дуло не са напълно ясни. След като дава двама български ханове, родът Вокил също е отстранен от власт, а ханският престол е зает от представител на рода Угаин. Тези събития бележат началото на сериозни политически сътресения в българската държава, които се изразили преди всичко в борбата за власт между отделни прабългарски родове. Подобни междуособни войни обикновено се оказват фатални за съдбата на по-голямата